

ITALIJA

PROFIL EMITIVNOG TRŽIŠTA - IZDANJE 2020.

OPĆI PODACI O TRŽIŠTU

Uvodna napomena:

Pojavom pandemije bolesti COVID-19 tijekom prvog kvartala 2020. na globalnoj je razini došlo do iznimno snažnog poremećaja svih sfera društvenog i gospodarskog života te je turizam, u svim svojim pojavnim oblicima jedna od najsnažnije pogođenih djelatnosti, s neizvjesnim kratkoročnim i srednjoročnim perspektivama oporavka.

U takvom kontekstu, 2020. (vrlo vjerojatno i nekoliko narednih godina) donosi potpuni odmak od uobičajenih poslovnih okolnosti i obrazaca ponašanja na strani ponude i potražnje, tako da ranije ustanovljeni trendovi i prognoze temeljene na modelima izgrađenim u kontekstu stabilnih poslovnih odnosa doživljavaju korjenitu promjenu.

Imajući u vidu navedeno, standardni format profila tržišta u ovoj je godini promijenjen i prilagođen novonastalim okolnostima na način da su u odnosu na ranija izdanja redefinirana određena tematska poglavlja.

Političko uređenje

Italija je demokratska i parlamentarna republika. Njezin dvodomni parlament ima Zastupnički dom (Camera dei Deputati) i Senat (Senato).

Površina

302.073 km².

Najveći gradovi

Glavni grad Rim ima 2.837.332 stanovnika. Ostali gradovi: Milano 1.404.431, Napulj 962.589, Torino 870.952, Palermo 657.960, Genova 574.090, Bologna 390.625, Firenca 372.038, Bari 322.316, Catania 311.402 (Izvor: ISTAT, zavod za statistiku).

Stanovništvo

Krajem 2019. Italija je imala 60.244.369 stanovnika što je za 189.000 manje u odnosu na početak godine (-0,3%). Ukoliko se uspoređuje s 2014. godinom, 551.000 stanovnika je manje te se nastavlja bilježiti pad stanovnika opažen u proteklom godinama.

Starost	Muškarci	Žene	Ukupno
0-9	2.546.409	2.406.307	4.952.716
10-19	2.977.524	2.789.464	5.766.988
20-29	3.192.324	2.964.859	6.157.183
30-39	3.500.589	3.452.131	6.952.720
40-49	4.495.422	4.544.377	9.039.799
50-59	4.656.253	4.844.927	9.501.180
60-69	3.554.434	3.870.741	7.425.175
70-79	2.753.864	3.252.966	6.006.830
80-89	1.446.283	2.201.193	3.647.476
90-99	215.131	564.637	779.768
100+	2.332	12.472	14.804
UKUPNO	29.340.565	30.904.074	60.244.639

Izvor: Istat Demo (talijanski državni zavod za statistiku) na dan 31.12.2019.

OPĆE KARAKTERISTIKE GOSPODARSTVA

Gospodarstvo je orijentirano prema razvoju tercijarnih djelatnosti koje predstavljaju oko 70,9% gospodarstva (primarne predstavljaju 2,3%, a industrija 26,8%). Porast tercijarnih djelatnosti vezan je uz porast usluga poduzetništva i raznih drugih profesionalnih usluga. Tercijarne djelatnosti su: turizam, trgovina na veliko, trgovačko posredništvo, održavanja i popravak prijevoznih sredstava, sve vrste prometa, poštanske usluge, telekomunikacije, informatika i dr. Sekundarne djelatnosti (industrija) su: proizvodnja automobila i ostalih mehaničkih strojeva, proizvodnja kemijskih i farmaceutskih proizvoda, proizvodnja metala i metalnih proizvoda, proizvodnja tehnologije za informacije i telekomunikacije, proizvodnja tkanina i odjeće, duhanska proizvodnja, proizvodnja namještaja, nakita i dr.

Aktualno stanje BDP-a, usporedba s prethodnim godinama i prognoza za naredne godine; BDP po glavi stanovnika

Po predviđanjima Europske komisije iz svibnja, talijanski BDP će u 2020. zabilježiti pad od 9,5%.

Prema Državnom zavodu za statistiku:

- prvo tromjesečje 2020. u odnosu na isto razdoblje 2019.: -5,4%
- drugo tromjesečje 2020. u odnosu na isto razdoblje 2019.: -17,7%
- treće tromjesečje 2020. u odnosu na drugo tromjesečje 2020. zabilježilo je bolje rezultate od očekivanih: +16,1%, te -4,7% u odnosu na isto tromjesečje 2019.

Za 2020 se očekuje značajno smanjenje BDP-a od -8,9%, a djelomični oporavak u 2021 (+4,0%).

Izvor: ISTAT, talijanski državni zavod za statistiku, srpanj 2020.

Krajem 2019. talijanska ekonomija pokazuje znakove stagnacije, koji su djelomično ublaženi početkom 2020. godine pozitivnim rezultatima industrijske proizvodnje i vanjske trgovine. Od kraja veljače, širenjem epidemije COVID-a i mjerama donesenim od strane talijanske Vlade za suzbijanjem iste dolazi do dubokog utjecaja na talijansko gospodarstvo. Mijenjaju se mogućnosti proizvodnje, ulaganja, potrošnje i funkcioniranja tržišta rada. Brzo širenje epidemije na globalnoj razini drastično smanjuje međunarodnu trgovinu, a samim time i inozemnu potražnju prema

talijanskim poduzećima. Talijanski zavod za statistiku za 2020. predviđa pad BDP-a od -8,3%, a oporavak se očekuje tek u 2021. (+ 4,6%).

Izvor: ISTAT, talijanski državni zavod za statistiku, 08.06.2020.

Postotak nezaposlenosti u 2019., aktualno stanje u 2020. i procjena trenda

Stopa nezaposlenosti u mjesecu srpnju 2019. iznosila 9,9%. Nakon porasta nezaposlenosti početkom godine, u srpnju se bilježi lagani pad od 0,1%.

Zaposlenost u 2020. bilježi nagli pad (9,3%), a oporavak se očekuje u 2021. (+4,1%). Prema uredbi talijanske vlade iz listopada 2020., zabranjuje se otpuštanje radnika do 31. ožujka 2021.

Unatoč tome što je vlada zaledila otkaze do 31. ožujka 2021., prema podacima Državnog zavoda za statistiku oko 330 tisuća ljudi izgubilo je poslove u razdoblju između veljače i rujna.

Prosječna plaća

Prosječna plaća u Italiji za 2020. godinu iznosi 1.550,00 € neto mjesečno (25.500 € bruto), dok je taj iznos u 2018. i 2019. godini bio 1.580,00 € neto mjesečno (29.380 € bruto godišnje).

Stopa inflacije

Talijanski državni zavod za statistiku je u kolovozu 2019. objavio preliminarne izvješće o inflaciji koja je iznosila 0,5% na godišnjoj razini dok inflacija u 2020., po posljednjim podacima talijanskog zavoda za statistiku ISTAT (do rujna 2020) iznosi -0,6% na godišnjoj razini.

Vanjskotrgovinska bilanca

U kolovozu 2020. bilježi se porast uvoza (5,1%) i izvoza (3,3%). Izvoz na mjesečnoj bazi je zabilježio porast najviše zbog porasta prodaje prema tržištima EU (5,3%), dok je izvoz prema tržištima izvan EU rastao nešto nižom stopom rasta (1,2%). U 3. tromjesečju 2020. u odnosu na prethodno tromjesečje izvoz je povećan za 26,2%. U istom razdoblju uvoz raste 18,7%.

Izvor: Istat, talijanski državni zavod za statistiku 16.10.2020.

Utjecaj globalnih gospodarskih kretanja na domaćino gospodarstvo

U Italiji nakon lockdown-a dolazi do naglog pada potrošnje, investicija i izvoza, povećanja nezaposlenosti. Mjere povezane s lockdown-om naglo su usporile talijansku privatnu potrošnju, za koju se očekuje da će pasti za 10,9% 2020. i oporaviti se 2021. (+ 7,3%).

Kolaps potražnje i velika neizvjesnost pratit će nagli pad investicija (14,2% u 2020. godini) i skok od + 13,0% u 2021. godini.

Doprinos izvoza, nakon naglog pada u tekućoj godini (13,0%), vratit će se na pozitivnu razinu 2021. godine (+ 10,5%) u skladu s trendom u svjetskoj trgovini.

Utjecaj pandemije virusa COVID 19 na ekonomiju i društvo u 2020., očekivani utjecaj u 2021.

U Italiji će pandemija virusa COVID-19 sigurno još dugo vremena imati veliki utjecaj kako na društvo tako i na ekonomiju. Za sada je potvrđen produžetak izvanrednog stanja u zemlji do 31.1.2021., na snazi su zabrane otpuštanja radnika do ožujka 2021., a za dalje će se odlučiti na temelju razvoja situacije. Italija je pretrpjela i još uvijek trpi velike gubitke koji će se zasigurno nastaviti i u 2021. godini.

MEDIJI I OGLAŠAVANJE NA TRŽIŠTU

Prikaz glavnih medija (TV, dnevni listovi, magazini) po segmentima (turistički, politički, sportski...)

Talijanska zemaljska televizijska ponuda dijeli se ponajprije na državne kanale RAI, privatnu televizijsku kuću Mediaset te u manjem obliku televizijsku grupu La7/MTV. Satelitska ponuda u rukama je televizijske kuće Sky. U Italiji postoji i velik broj lokalnih televizijskih postaja koje uglavnom ne utječu na ulogu glavnih televizija, osim što se tiče informativnih programa.

Zemaljski programi

- **RAI:**
 - Rai Uno
 - Rai Due
 - Rai Tre
 - brojni manji kanali specifičnog sadržaja u sklopu ponude (Rai 4, Rai 5, Rai Storia, Rai Sport, Rai Yoyo, Rai Gulp itd.)
- **MEDIASET:**
 - Canale 5
 - Italia 1
 - Rete 4
 - manji broj programa specifičnog sadržaja (La 5, Italia 2, Iris, Mediaset Extra, Boing itd.)
- **LA7/MTV**
 - La 7
 - MTV Italia

Satelitski programi:

SKY

Podijeljen je na kategorije: zabava, sport, djeca, glazba, film, vijesti, svijet i kultura. Svaka kategorija ima određeni broj programa. Gledatelji se mogu pretplatiti na paket sa svim kategorijama, a mogu i kombinirati kategorije koje ga zanimaju.

MEDIASET PREMIUM

Također je podijeljen na kategorije: filmovi (s nekoliko potkategorija: Energy, Emotion, Comedy itd...), serije, nogomet, djeca, vijesti.

I u ovom slučaju svaka od kategorija ima određeni broj programa te gledatelj odlučuje hoće li se pretplatiti na sve pakete ili izabrati samo neke od paketa za koje je zainteresiran.

Naklade, regionalna pokrivenost, čitanost, praćenje za medije

DNEVNI LISTOVI	Naklada (svibanj 2020.)
Avvenire	114.692
Corriere della Sera	274.912
Corriere dello Sport–Stadio	82.381
La Gazzetta del Mezzogiorno	17.349
La Gazzetta dello Sport	93.277
La Gazzetta del Sud	18.962
Il Gazzettino	53.048
Il Giornale	94.332
Il Manifesto	34.426
Il Mattino	34.892
Il Messaggero	90.248
La Repubblica	211.348
Il Resto del Carlino	109.364
Il Secolo XIX	44.227
La Sicilia	13.960
Il Sole 24 Ore	102.465
La Stampa	153.657
Il Tempo	19.697
Il Tirreno	41.858
Tuttosport	65.625
La Verità	66.404

Izvor: ADS – Accertamenti Diffusione Stampa, Milano

TJEDNI TISAK	Naklada (svibanj 2020.)
Chi	186.527
Confidenze	75.227
Dipiù TV	296.188
Diva e Donna	233.982
Donna Moderna	157.113
L'Espresso	227.199
F	192.500
Famiglia Cristiana	250.093
Gente	331.721
Grazia	133.224
Guida Tv Nuova	157.403
Intimità	208.385
Oggi	355.731
Panorama	97.269
Settimanale Dipiù	125.726
Sorrisi e Canzoni Tv	541.650
Telepiù	135.901
Telesette	403.328
Tu Style	73.995
Vanity Fair	140.534
Vanity Fair	160.050
PRILOZI	
D-La Repubblica Donne	230.181
Sport Week	122.501
Il Venerdì di Repubblica	298.423

MJESEČNI TISAK	Naklada (travanj 2020.)
Airone	59.300
Amica	150.716
Auto	51.620
Bell'Europa	51.400
Bell'Italia	77.000
Casa Facile	158.691
Cosmopolitan	84.761
La Cucina Italiana	67.030
Cucina Moderna	175.460
Cucinare Bene	87.985
Elle Decor	48.689
Focus	206.258
In Sella	93.845
Io e il mio bambino	111.365
Marie Claire	121.862
National Geographic It.	67.831
Natural Style	57.525
Quattroruote	200.102
Sale & Pepe	55.409
Silhouette Donna	147.820

Regionalna pokrivenost

DNEVNI LISTOVI	Regija	Naklada (svibanj 2020.)
Alto Adige / Trentino	Trentino-Južni Tirol	17.696
L'Adige	Trentino-Južni Tirol	19.672
La Provincia (Como/Lecco/Sondrio)	Lombardija	25.631
La Provincia di Cremona	Lombardija	16.052
La Provincia Pavese	Lombardija	13.366
La Gazzetta di Mantova	Lombardija	19.327
L'Eco di Bergamo	Lombardija	37.259
Giornale di Brescia	Lombardija	31.646
L'Arena (Verona)	Veneto	34.758
Il Giornale di Vicenza	Veneto	32.820
La Nuova di Venezia e Mestre	Veneto	10.921
Il Mattino di Padova	Veneto	20.160
La Tribuna di Treviso	Veneto	13.798
Messaggero Veneto	Friuli-Venezia Giulia	43.405
Il Piccolo (Trieste)	Friuli-Venezia Giulia	22.141
Libertà (Piacenza)	Emilia-Romagna	24.772
La Gazzetta di Parma	Emilia-Romagna	32.970
Il Secolo XIX	Liguria	44.227
Il Tirreno	Toskana	41.858
Corriere Adriatico	Marche	16.690
Il Centro	Abruzzo	13.294
Il Mattino	Kampanija	34.892
La Gazzetta del Mezzogiorno	Basilicata - Apulija	17.349
Giornale di Sicilia	Sicilija	11.981
Quotidiano di Sicilia	Sicilija	9.100
L'Unione Sarda	Sardinija	38.001
La Nuova Sardegna	Sardinija	30.669

Turistički časopisi

- Airone
- Bell'Europa
- Bell'Italia
- Dove
- Itinerari e Luoghi
- Marco Polo
- Meridiani
- National Geographic
- Qui Touring
- Traveller
- Plein Air
- In viaggio

Sportski časopisi

- Al volante
- Autosprint
- Cavallo Magazine
- Barche a motore
- Giornale della Vela
- Nautica
- Guerin Sportivo
- Trekking
- Pesca in Mare
- Quattroruote
- SportWeek
- SuperBike
- InBici
- Calcio 2000
- Extra Time
- SuperBasket

Ostali časopisi (politika, financije itd)

- AltrEconomia
- Borsa&Finanza
- Il Fisco
- Milano Finanza
- Panorama
- Sette

Italija je jedna od najpogođenijih zemalja pandemijom virusa COVID-19, a jedan od sektora koji je najteže stradao je upravo turizam koji s 13% pridonosi ukupnom BDP-u. Zemlja je bila u potpunom lockdown-u od 9. ožujka 2020. do 4. svibnja 2020. Cjelokupni život u Italiji je na nekoliko mjeseci potpuno zaustavljen. Samo u drugom tromjesečju godine bilježi se gubitak od 25 milijardi eura, nakon što je u prvom tromjesečju 2020. zabilježen gubitak od 15,6 milijardi eura. Radi se iznosima objavljenim od strane tvrtke Repower (u suradnji s tvrtkom Doxa) o utjecaju krize globalne pandemije na turistički sektor.

Prema istraživanju, ukupno smanjenje potrošnje u 2020. godini iznosit će 13 milijardi eura uz gubitak za hotelski sektor do 73%.

Nakon lockdown-a polako je počeo povratak u normalu. Od 3. lipnja 2020. otvorene su i regije te su Talijani mogli početi polako i putovati. Ponajviše zbog straha i nesigurnosti birali su putovanja po Italiji, a mnogi nisu išli dalje od vlastite regije.

U mjesecu lipnju talijanski hoteli bilježe pad broja noćenja od 80,6% u odnosu na isto razdoblje 2019. godine. Dolasci stranih turista i dalje su u drastičnom padu (93,2%), a i domaće tržište bilježi velike padove (67,2%). Otvaranje granica schengenskog prostora za strance tek sredinom lipnja imalo je minimalan utjecaj budući da su isključena neka od strateških tržišta za Italiju (SAD, Kina, Rusija, Brazil, Australija).

U cilju pokušaja spašavanja sezone, talijanska vlada uvela je mjere pomoći sektoru od kojih je svakako najzvučnija mjera bila bonus za godišnji odmor. Od 1. srpnja 2020. bonus je aktiviran, isplaćuje se samo u digitalnom obliku i može se potrošiti do 31. prosinca 2020. Bonus za godišnji odmor namijenjen je obiteljima koje će provesti godišnji odmor u Italiji, te boraviti u domaćim smještajnim objektima (izravnom rezervacijom). Iznos samog bonusa ovisi o broju članova obitelji te se kreće u rasponu od 150 eura za 1 osobu, do 500 eura za obitelj od 3 i više osoba. Pravo imaju obitelji s ISEE-om nižim od 40.000 eura (pokazatelj ekonomske situacije). Ipak, prvotni entuzijazam nije bio dovoljan, iako je zabilježen veliki broj upita, puno manje ih je realizirano (potrošeno). Po podacima iz rujna napravljeno je oko 1,5 milijuna upita za bonus, a 656.000 je iskorišteno. Ovi brojevi znače da je samo 30% talijanskih obitelji (od ukupnog

broja kojemu se nadala Vlada) zatražilo bonus, a 13,5% njih ga je i iskoristilo. Ne radi se o konačnim brojkama, jer se bonus može iskoristiti do 31.12.2020, ali već sada je jasno da se neće doseći planirani broj od 5 milijuna obitelji koje će ih zatražiti i iskoristiti. Budući da je mjesec kolovoz standardni mjesec godišnjih odmora u Italiji, nada je bila da će se nedostatak stranih turista nadoknaditi domaćim turistima koji će se umjesto odlaska u inozemstvo odlučiti ostati u Italiji. Obzirom na nove restrikcije i mjere tijekom studenog te zabranu kretanja unutar Italije, velika je vjerojatnost da građani neće putovati i iskoristiti bonus. Slamka spasa iz kolovoza ipak nije bila dovoljna za spas cjelokupne sezone 2020.

U trećem tromjesečju dolasci u smještajne objekte u Italiji dosegli su 148,5 milijuna, što je 65 milijuna manje u odnosu na isto razdoblje 2019. (-30,4%). Veći pad bilježi hotelski smještaj (32,6%), nego ostale vrste smještaja (27,5%). Procjene koje je napravila tvrtka CTS Firenze za udrugu Assoturismo Confesercenti na temelju podataka na uzorku od 1.975 ugostiteljskih poduzetnika u cijeloj Italiji otkrivaju da je glavni uzrok ovog velikog pada nedostatak stranih turista (-65,9%) koji je bio i veći od očekivanog. Porastao je broj domaćih turista (1,1%), ali samo u izvanhotelskom smještaju (5,5%). Pad stranih turista osjetio se više u hotelskom smještaju (70%), nego u izvanhotelskom (61%) i odnosi se uglavnom na turiste iz zemalja izvan EU. Boravke u Italiji tijekom ljetne sezone 2020. ostvarili su Nijemci, Francuzi, Britanci, Nizozemci, Švicarci i Austrijanci. Negativan trend zahvatio je sva područja zemlje, ali s različitim intenzitetom pri tome najgori trend bilježe poduzetnici na sjeverozapadu (34,2%) i sjeveroistoku (34,4%). Manje negativne vrijednosti zabilježene su u središnjoj Italiji (31,3%), dok su na jugu i otocima zabilježeni najmanji padovi (20,4%). Također, ukoliko se gleda prema vrsti turističkog proizvoda, ljeto bilježi različite rezultate. Neki bilježe dobre brojeve, a drugi drastičan pad. Ogledni primjeri pada turističkog prometa su gradovi kulture (49,6% dolazaka), boravak na jezerima (48,6%), toplice (38,9%), boravak na selu (39,8%). S druge strane primorska mjesta su ostvarila manje padove - 23,7% (-66,6% stranaca, + 3,9% Talijana). Planine bilježe pad od 19% (-63,6% stranaca, +2,7% Talijana). Podaci tvrtki ukazuju i na značajan pad prometa, procijenjen na 37,5% u odnosu na isto razdoblje 2019. godine. Procjenjuje se da oko 40.000 smještajnih kapaciteta prihvaća bonus za godišnji odmor (od kojih 73% u izvanhotelskom smještaju). Oporavak talijanske

potražnje u 2 središnja tjedna u kolovozu nije bio dovoljan za nadoknaditi gubitke.

Želja za odmorom Talijana produžuje se i na jesen, a prognoze daju nadu: 58% Talijana planira bar jedno putovanje u ovom razdoblju prema podacima talijanske turističke zajednice ENIT. Planira se boravak na moru (57%) ili na planini (48%), ali se predviđa i oporavak gradova s kulturnom ponudom (42%). Po vrstama odmora će prevladavati enogastro (29%), jezera (29%) i toplice (28%). 33% ispitanih već razmišlja o božićnom odmoru, od čega 92% namjerava ostati u Italiji (najtraženije regije su Lombardia, Sicilia, Piemonte i Campania). Od inozemnih destinacija na vrhu je sjeverna Europa.

Ulaskom u jesen pogoršala se epidemiološka situacija u Italiji, sve je više zaraženih, te vlada donosi nove mjere (ponovno se uvodi obvezno nošenje maski i na otvorenom, restorani i kafići se zatvaraju ranije, zabranjuju se školski izleti, zabranjuju se grupni sportovi te održavanje sajмова, kongresa, poslovnih sastanaka itd). Ovaj dekret vrijedit će 30 dana (potpisan je od strane premijera Conteа 13. listopada 2020.), a nakon toga je izvanredno donesena nova uredba 4. studenoga u kojem je zemlja podijeljena u zone (crvene, narančaste i žute ovisno o epidemiološkoj situaciji) gdje će vrijediti posebne restrikcije, a na snazi je do 3. prosinca 2020.

Talijanska vlada ne preporuča putovanja u inozemstvo, otkazani su advenski sajmovi u sjevernom dijelu Italije. Izvanredno stanje u zemlji je proglašeno do 31. siječnja 2021.

Utjecaj pandemije virusa COVID 19 na turistički promet u 2020.

Pandemija virusa COVID 19 znatno je utjecala i na turistički promet. Turizam je sektor koji je napogodeni pandemijom koja je zadesila cijeli svijet. Rezultati istraživanja ISNART Unioncamere su jasni: 2020. godina zaključuje se s 53 milijarde eura manje u odnosu na 2019., a za prva 3 mjeseca 2021. u Italiji se predviđa gubitak od još 7,9 milijardi eura. Ovako veliki pad u 2020. godini ponajviše je rezultat nedostatka stranih turista tijekom cijele godine, a taj je postotak u ljeto dosegao 60%. Za prva 3 mjeseca 2021. predviđa se gubitak od još 7,9 milijardi eura u odnosu na 2019., a ovi brojevi temelje se na trenutnoj situaciji s pandemijom COVID-a 19, te padom od 60% talijanskih turista i 85% stranih turista.

U periodu između srpnja i listopada 2020. jedna petina potrošača na svjetskoj razini izjavila je kako nema namjeru putovati u inozemstvo navodeći kao jedan od razloga negativan utjecaj dalekih putovanja na okoliš. Tijekom ljeta 2020., 81% Talijana izabralo je destinaciju godišnjeg odmora na temelju sigurnosti mjesta, a glavni motiv odmora bile su sportske aktivnosti. Iz ovoga se vidi kako se ponašanje turista promijenilo te da će se i nastaviti kroz vrijeme i snažno utjecati na odabir destinacije. Talijanske turističke tvrtke sve više se okreću digitalizaciji, te je povećana svijest o važnosti ovog segmenta.

Od početka 2020. godine dio ponuda velikih online turističkih agencija pao je s 80% na 70%. Trenutno 74% ugostiteljskih tvrtki ne vjeruje da će se vratiti na razinu zaposlenosti iz 2019. godine.

Italija je izgubila veliki broj stranih turista. Budući da su granice Italije za mnoge strane i za sektor važne turiste ostale zatvorene, turistički je sektor pretrpio velike gubitke u incomingu. Kao primjer mogu se navesti turisti iz SAD-a. Prema izračunu udruge Coldiretti na temelju podataka Banca d'Italia, talijanski turizam zabilježio je gubitak od 1,8 milijuna eura, uzimajući u obzir da turisti iz SAD-a preko ljeta ostvaruju 12,4 milijuna noćenja. Ponašanje talijanskih turista dosta se promijenilo u smislu da su zbog straha skoro svi oni koji su putovali (oko 97% njih) odlučili ostati u vlastitoj zemlji, i to veliki broj njih nije otišao dalje od vlastite regije, a sve zbog straha od zaraze i nemogućnosti povratka natrag u slučaju eventualnog pogoršanja stanja. Iako su Talijani ostali u Italiji ipak nisu uspjeli nadoknaditi manjak stranih turista.

Ukupan broj stanovnika koji su tijekom 2020. otputovali na odmor

U 2019. godini registrirano je 71.883.000 putovanja i 411.155.000 noćenja. 89% od ukupnog broja putovanja na godišnji odmor te poslovni motivi 11%. 93,4% noćenja je na godišnjem odmoru, a ostalih 6,6% na poslovnim putovanjima. U 2019. godini godišnji odmori bilježe pad i to od 8,4%, a poslovna putovanja koja su u 2018. godini nakon 10 godina zabilježila rast ponovno bilježe pad (12%).

Što se tiče 2020. godine, službeni rezultati o turističkom prometu još uvijek nisu dostupni. Istraživanje talijanske Udruge hotelijera Federalberghi donosi podatak o tome da je putovalo 46% ukupnog stanovništva (u brojevima se radi o 27,8 milijuna osoba, od čega 21,1 milijun punoljetnih i 6,7 milijuna maloljetnih). Za razliku od 2019. kada je putovalo 34,6 milijuna Talijana, u 2020. godini se bilježi pad od 19,7%.

Izvor: ISTAT, talijanski državni zavod za statistiku, 10.2.2020.

Broj stanovnika koji su na odmor otputovali u inozemstvo / odmor proveli u vlastitoj zemlji

U 2020. godini situacija se bitno promijenila te se većina Talijana odlučila ostati u vlastitoj zemlji. Prema prvim procjenama (službeni rezultati će biti dostupni tek u veljači 2021.) 96% osoba koje su putovale na godišnji odmor kao destinaciju su izabrali Italiju, a tek 4% inozemstvo. Pretpostavlja se da je 4 posto Talijana koji su putovali u inozemstvo biralo Hrvatsku i Maltu te otoke u Grčkoj i Španjolskoj

Izvor: ENIT

Redoslijed omiljenih destinacija i promjene u redoslijedu u odnosu na prethodnu godinu

Italija je oduvijek bila omiljena destinacija među Talijanima i u 2019. godini najtraženije regije su bile Toscana, Emilia-Romagna, Lazio, Lombardia, Veneto i Trentino Alto Adige.

Od inozemnih destinacija 2019. godinu najtraženije su: Španjolska (11,6%), Francuska (9,5%), a slijede ih Njemačka, UK i Grčka.

Za 2020. još uvijek nema službenih podataka, međutim trend se nastavlja, Italija je i dalje broj 1 na popisu Talijana, a u 2020. godini najtraženije regije su bile Puglia, Liguria, Emilia Romagna, Sardegnia i Sicilija

Izvor: ISTAT, talijanski državni zavod za statistiku, 10.02.2020.

Omjer između organiziranog i individualnog prometa za omiljene destinacije

Omiljena destinacija talijanskih turista je Italija, a u većini slučajeva organiziraju putovanje sami. Talijanski turoperatorij rijetko daju brojke, a službena izvješća o putovanjima iz 2019. ne donose točne podatke o postotcima. Pretpostavlja se da je odnos 20% (organizirana putovanja) – 80% (individualna putovanja).

Vrsta prijevoza koji su turisti preferirali prilikom odlaska na godišnji odmor

Vrsta prijevoza 2019.	%
Zrakoplov	19,8
Vlak	10,0
Brod	3,4
Automobil	59,2
Autobus	3,8
Kamper/karavan	1,7
Ostalo	2,1
UKUPNO	100,0

Izvor: ISTAT, talijanski državni zavod za statistiku, 11.02.2019.

Posljednji službeni dostupni podaci o korištenju vrste prijevoza prilikom odlaska na godišnji odmor odnose se na 2019. godinu. Slijedom pandemije ponašanje turista se bitno promijenilo te se u 2020. godini bilježi veliki rast korištenja osobnih automobila. Zbog straha od zaraze, ali i otkazanog velikog broja letova, najsigurniji način prijevoza bio je automobil (osobni ili rent a car). Istraživanje talijanske Udruge hotelijera Federalberghi donosi podatke kako je u ljeto 2020. 69,8% Talijana koristilo automobil za odlazak na godišnji odmor, dok se samo 11,4% odlučilo za avionski prijevoz.

Preferirani način organiziranja odmora / bukiranja turisti prilikom odlaska na godišnji odmor

Veliki broj talijanskih turista kreće na odmor bez rezervacije (36,5%) ili rezerviraju u zadnjem trenutku. Oko 6% rezervira odmor putem turističke agencije. Za 2020. godinu još uvijek nisu dostupne službene informacije, ali pretpostavlja se da će se raditi o sličnim brojkama.

Preferencije turista s obzirom na vrstu smještaja

Vrste smještaja	%
Hoteli i ostali smještaj	40,7
Privatni smještaj	59,3
UKUPNO	100,0

Izvor: ISTAT, talijanski državni zavod za statistiku, 10.02.2020.

Razrada tržišta s obzirom na motiv putovanja i posebna razrada odmorišnog segmenta

Motiv putovanja (izleti)	%
Odmor, zabava	69,3
Posjet obitelji / prijateljima	18,0
Religijska putovanja	1,4
Shopping	4,8
Posao	2,2
Ostalo	4,3
UKUPNO	100,0

Izvor: ISTAT, talijanski državni zavod za statistiku, 10.02.2020.

Posebna razrada odmorišnog segmenta	%
Zabava, odmor	58,6
Kultura, umjetnost, arheologija, spomenici	16,4
Prirodne ljepote	13,3
Sport	4,6
Ostalo	7,1
UKUPNO	100,0

Izvor: ISTAT, talijanski državni zavod za statistiku, 10.02.2020.

Prosječni budžet/potrošnja po putovanju

Prosječni budžet Talijana na godišnjem odmoru 2018. je bio 911 eura, 2019. je iznosio 837, dok se za 2020. predviđa veliki pad (19,6%), te će iznositi 673 eura (Izvor: Federalberghi, talijanska udruga hotelijera, 23.7.2020.).

Pregled organizatora putovanja na tržištu

Naziv tvrtke	Grad	Regija	Turistički proizvod	Kategorije proizvoda
Abaco viaggi	Codroipo	UD	Tour; City break; Daleka putovanja; Incentive	grupna putovanja
Albatravel	Rim/Roma	RM	More; tour	sunce i more
Alpitour	Torino	TO	Turistička naselja	smještaj
Amatori Interestate srl	Ancona	AN	More; jedrenje; vjerski turizam	sunce i more
Aqua camp by arena tourist	Castelnuovo del Garda	VR	Kampovi	smještaj
Arcadia viaggi	Cesenatico	FC	More	sunce i more
Aternum viaggi	Pescara	PE	More; tour; festivali; skijanje	sunce i more
Aurora viaggi	Trieste	TS	Tour; biciklizam	grupna putovanja
Austria vacanze	Milano	MI	Istra i Dalmacija	
Avvenire viaggi	Maiori	SA	Tour; wellness	grupna putovanja
Be Blue	Mirano	VE	Nautika	
Beverly vacanze	Rim/Roma	RM	Tour; tailor made	grupna putovanja
Boscolo tours	Padova	PD	Tour; safari; more; glavni gradovi	grupna putovanja
Brevivet	Brescia	BS	Vjerski turizam; kultura	vjerski turizam
Caldana	Toscolano Maderno	BS	More; tour; grupna putovanja	sunce i more
Caravantours	Rimini	RN	More; autobuser; tour; vjerski turizam; gradovi	sunce i more
Casamundo	Rim/Roma	RM	Privatni smještaj	Smještaj
	Bari	BA	More; tour auto; tour motor; tour bicikl	sunce i more
	Ancona	AN	More; tour	sunce i more
Chorus travel	Bari	BA	More; tour auto; tour motor; tour	sunce i more
	Rim/Roma	RM	More; tematska putovanja	sunce i more
Bicikl	sunce i more	IT	More; tur. naselja; incentive; incoming	sunce i more
Criluma viaggi	Ancona	AN	More; tour	sunce i more
Croazia travel - vie dei canti viaggi	Forlì	FC	More; wellness	sunce i more
Ed è subito viaggi	Rim/Roma	RM	More; tematska putovanja	sunce i more

Naziv tvrtke	Grad	Regija	Turistički proizvod	Kategorije proizvoda
Eden viaggi	Pesaro	IT	More; tur. naselja; incentive; incoming	sunce i more
Entour	Rim/Roma	RM	More; kultura; kongresi	sunce i more
Estland	Rim/Roma	RM	More; tematska putovanja	sunce i more
Firmatour	Rimini	RN	More; kultura; priroda	sunce i more
Funactive tours	Dobbiaco	BZ	Aktivni turizam; biciklizam; skijanje; trekking	priroda/aktivni odmor
G one viaggi	Belluno	BL	Bračna putovanja	putovanja za ciljne skupine
Garmon travel	Catania	CT	More; vjerski turizam; bračna putovanja	sunce i more
Gazton travel	Mirano	VE	More	sunce i more
Go4Sea	Bari	BA	More	sunce i more
Gomo viaggi	Pesaro	PU	More; katamarani Italija-Hrvatska	sunce i more
Goodays	Bari	BA	More; tour (avion, brod)	sunce i more
Guiness travel	Campobasso	CB	More; tour; kultura; umjetnost	sunce i more
Hot wings viaggi	Dogana	RSM	More; skijanje	sunce i more
I viaggi delle pleiadi	Imperia	IM	More	sunce i more
I viaggi di miriana	Francofonte	SR	More; charter; tour	sunce i more
Interhome	Milano	MI	Privatni smještaj	smještaj
Iscla maior	Forio d'Ischia	NA	More; vjerski turizam	sunce i more
Itermar	Cattolica	RN	More; tour; školski turizam	sunce i more
Jonas vacanze	Vicenza	VI	More; aktivni turizam; tour	sunce i more
Julia viaggi	Trieste	TS	More; grupe	
Kinos viaggi	Palermo	PA	More; tour	sunce i more
Kompas	Venezia	VE	More; wellness; vjerski turizam	sunce i more
Landtour	Palermo	PA	More	
Le rotte di portolano	Lecce	LE	Nautika	
Lmr viaggi	Verona	VR	dentalni turizam	
Magico sud	S. Giorgio del Sannio	BN	More; daleka putovanja	sunce i more

Naziv tvrtke	Grad	Regija	Turistički proizvod	Kategorije proizvoda
Mara & co	Villorba	TV	More	sunce i more
Mareando tour	Brescia	BS	Tour	
Master vacanze - la fidele srl	Rim/Roma	RM	More	sunce i more
Metamondo	Venezia Mestre	VE	More; tour; bračna putovanja	sunce i more
Mimmostile viaggi	Santa Maria la Carità	NA	More; vjerski turizam	sunce i more
Mitteltur	Cividale del Friuli	UD		
Mondo viaggi	Pesaro	PS	More; katamarani Italija-Hrvatska; aktivni odmor; mladi	sunce i more
Mondovela yachting & vacanze	Milano	MI	Jedrenje	nautički turizam (cruising)
Novasol	Monteriggioni	SI	Privatni smještaj	smještaj
Nuovagondola	Venezia Mestre	VE	More	sunce i more
Oby whan	Catania	CT	More; vjerski turizam	sunce i more
Ovest destination italie	Sorrento	NA	More; tour	sunce i more
Panorama immobiliare & turismo	Palermo	PA	More; čarter; tour; vjerski turizam	sunce i more
Pansepol travel	Trieste	TS	More; tour	sunce i more
Pentatur	Pescara	PE	More; krstarenja;	sunce i more
Podium	Serravalle	RSM	More; tour; gradovi; kultura	sunce i more
Prospettive 2000	Bari	BA	More	sunce i more
Quality group - Europaworld	Torino	TO	More; tour; kultura; umjetnost	sunce i more
San marino viaggi e vacanze	Dogana	RSM	More; školski turizam; vjerski turizam; skijanje; enogastronomija	sunce i more
Scuola zoo	Milano	MI	Mladi; zabava	putovanja za ciljne skupine
Sedimuro travel	Trani	BT	Grupe; tour	
Solo Croazia	Milano	MI	More; tour; vjerski turizam	sunce i more
Sonders and beach - quilkky	Milano	MI	Gay friendly turizam	putovanja za različite interese
Spaziani viaggi	Frosinone	FR	More; krstarenja; tour	sunce i more
Stat viaggi	Casale Monferrato	AL	More; školski turizam; treća dob; tour	sunce i more
Tiva viaggi	Terni	TR	Tour; more	grupna putovanja

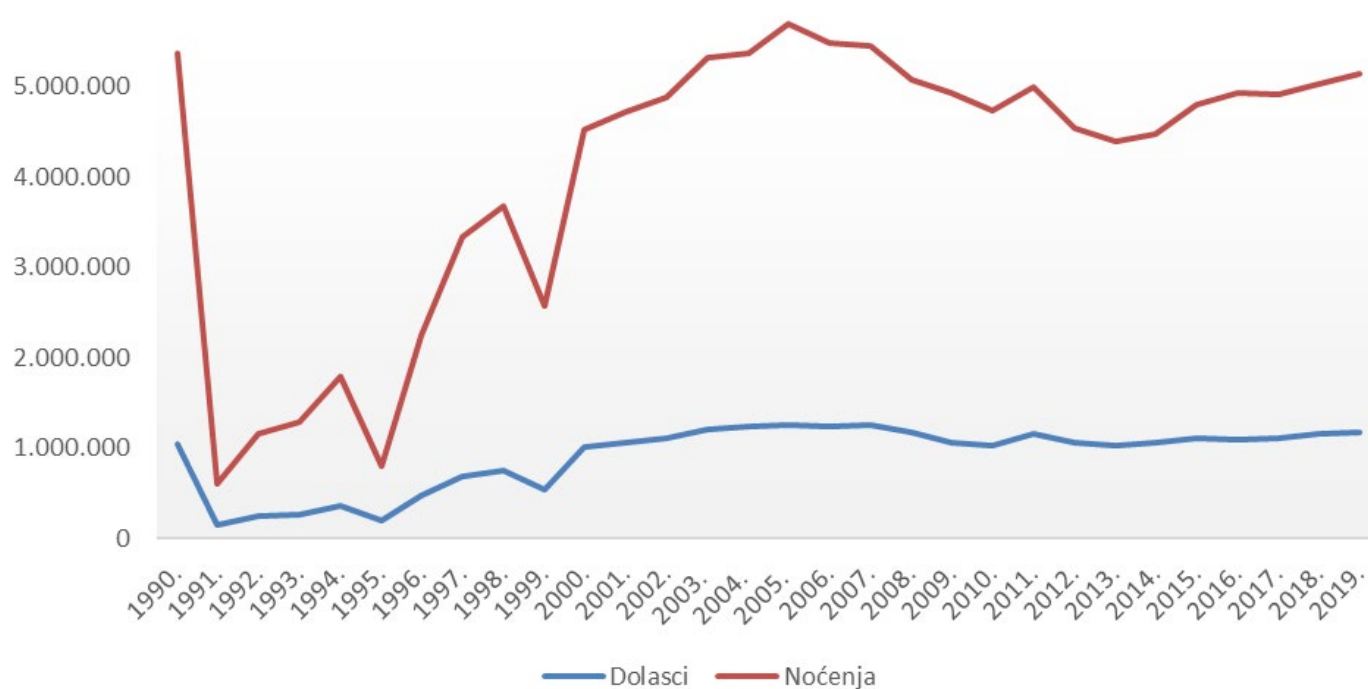
Naziv tvrtke	Grad	Regija	Turistički proizvod	Kategorije proizvoda
Tonello viaggi	Vicenza	VI	Vjerski turizam; kultura	vjerski turizam
Turisberg	Gavardo	BS	More; otok Pag	
V travel	Napoli	NA	Mladi; zabava	putovanja za ciljne skupine
Viaggi con il cane	Sesto San Giovanni	MI	Odmor s kućnim ljubimcem	
Viaggi in altalena	Napoli	NA	More; škola jezika	sunce i more
Viaggi oggi	Rim/Roma	RM	More; tour; trajekti	sunce i more
Virtus viaggi	Palermo	PA	More	sunce i more
Visual viaggi	Rim/Roma	RM	More; gradovi	sunce i more
Zeppelin	Vicenza	VI	Aktivni turizam; biciklizam; trekking	priroda/aktivni odmor

DOPRINOS TRŽIŠTA U UKUPNOM HRVATSKOM TURISTIČKOM REZULTATU

ITALIJA	Dolasci			Noćenja		
	apsol.	indeks	1990.=100	apsol.	indeks	1990.=100
1990.	1.048.390		100	5.364.901		100
1991.	145.722	14	14	601.295	11	11
1992.	239.081	164	23	1.149.196	191	21
1993.	258.190	108	25	1.282.930	112	24
1994.	356.954	138	34	1.790.909	140	33
1995.	193.827	54	18	797.725	45	15
1996.	467.000	241	45	2.241.000	281	42
1997.	688.041	147	66	3.327.067	148	62
1998.	750.809	109	72	3.669.780	110	68
1999.	538.347	72	51	2.577.648	70	48
2000.	1.011.634	188	96	4.526.444	176	84
2001.	1.059.810	105	101	4.724.313	104	88
2002.	1.099.427	104	105	4.883.496	103	91
2003.	1.205.532	110	115	5.323.234	109	99
2004.	1.231.901	102	118	5.374.998	101	100
2005.	1.252.684	102	119	5.698.791	106	106
2006.	1.235.413	99	118	5.474.456	96	102
2007.	1.249.343	101	119	5.451.968	100	102
2008.	1.167.646	93	111	5.069.287	93	94
2009.	1.057.893	91	101	4.925.252	97	92
2010.	1.018.375	96	97	4.731.832	96	88
2011.	1.150.311	113	110	4.994.547	106	93
2012.	1.050.514	91	100	4.534.564	91	85
2013.	1.016.953	97	97	4.396.008	97	82
2014.	1.060.912	104	101	4.466.221	102	83
2015.	1.111.428	105	106	4.800.153	107	89
2016.	1.086.584	98	104	4.927.235	103	92
2017.	1.110.219	102	106	4.915.170	100	92
2018.	1.148.078	103	110	5.023.959	102	94
2019.	1.175.069	102	112	5.141.064	102	96

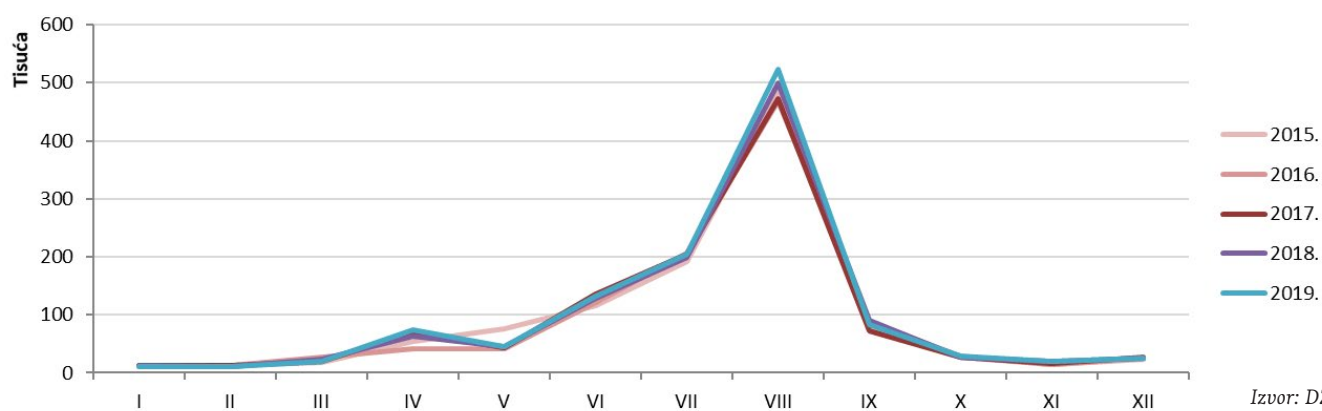
Izvor: DZS

Dolasci i noćenja talijanskih turista, razdoblje 1990. - 2019.

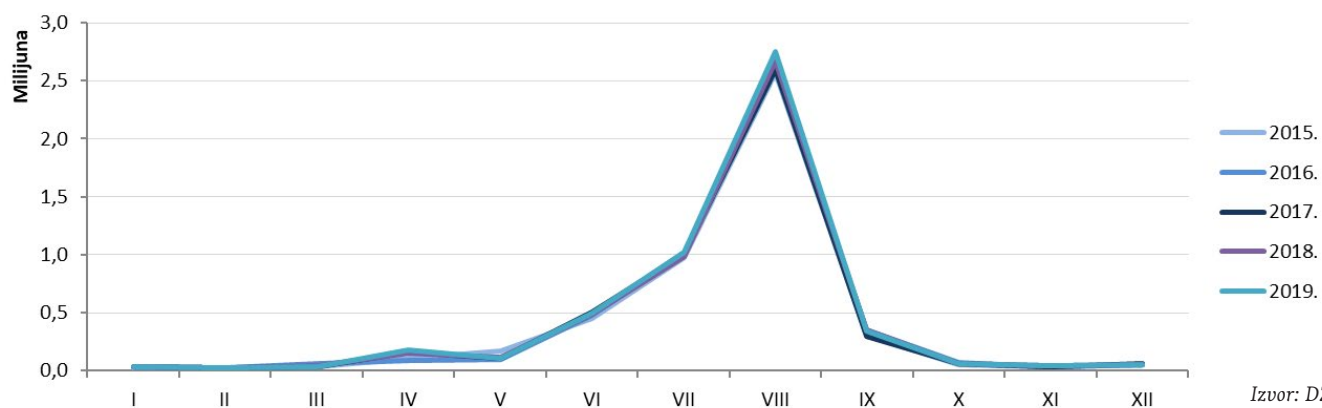
Izvor: DZS

Dolasci po mjesecima - Italija

Izvor: DZS

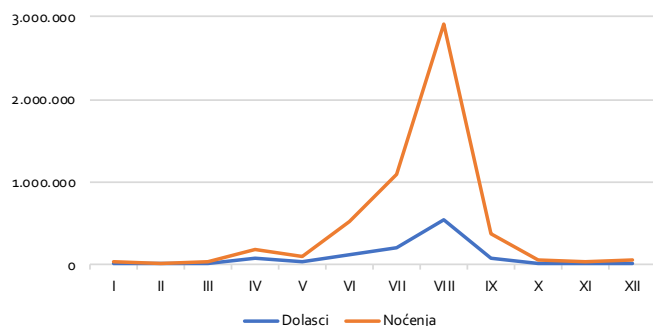
Noćenja po mjesecima - Italija

Izvor: DZS

REZULTATI 2019. PREMA SUSTAVU eVISITOR

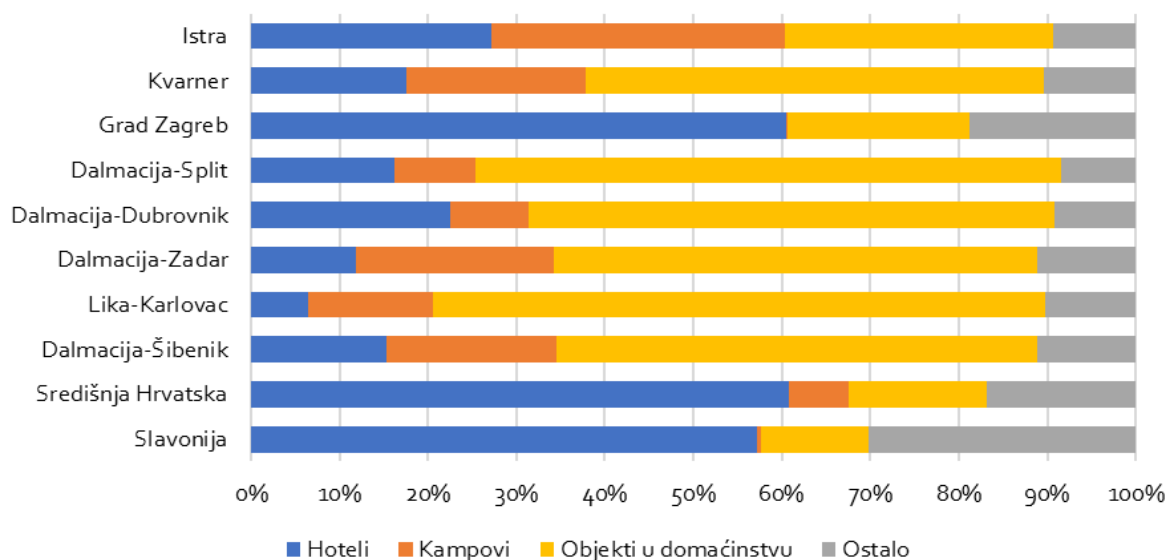
Dolasci i noćenja talijanskih turista, 2019.

Dolasci i noćenja po klasterima

	Dolasci	Noćenja
Istra	462.910	2.269.967
Kvarner	270.408	1.345.416
Lika-Karlovac	113.512	412.620
Dalmacija-Split	93.674	399.305
Dalmacija-Zadar	73.066	375.941
Dalmacija-Dubrovnik	61.453	224.968
Dalmacija-Šibenik	28.457	144.772
Grad Zagreb	66.553	132.614
Nautika	16.747	121.362
Središnja Hrvatska	14.785	34.328
Slavonija	5.764	11.999
Ukupno	1.207.329	5.473.292

Noćenja talijanskih turista po klasterima prema vrstama smještaja, 2019.

Top deset gradova/općina po noćenjima

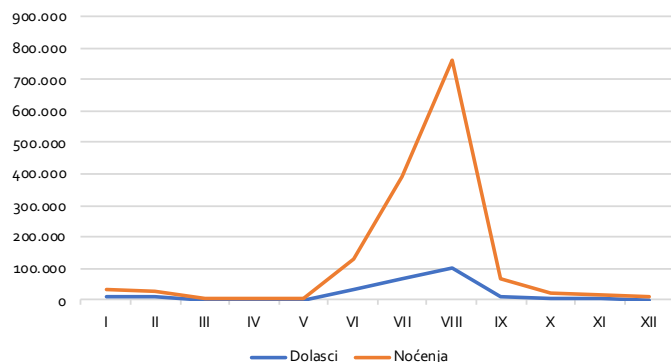
Grad općina	Noćenja
Rovinj	380.278
Medulin	304.875
Novalja	280.331
Poreč	273.456
Mali Lošinj	266.644
Umag	229.488
Pula	210.244
Cres	160.091
Tar	147.293
Krk	141.943

Dolasci po dobi i spolu

	muškarci	žene
0-5 godina	1,6%	1,5%
6-11 godina	3,0%	2,7%
12-17 godina	3,3%	3,2%
18-24 godina	5,2%	4,6%
25-34 godina	7,4%	6,6%
35-44 godina	7,9%	7,2%
45-54 godina	11,1%	9,5%
55-64 godina	8,3%	6,7%
> 65 godina	5,7%	4,5%

REZULTATI 2020. PREMA SUSTAVU eVISITOR

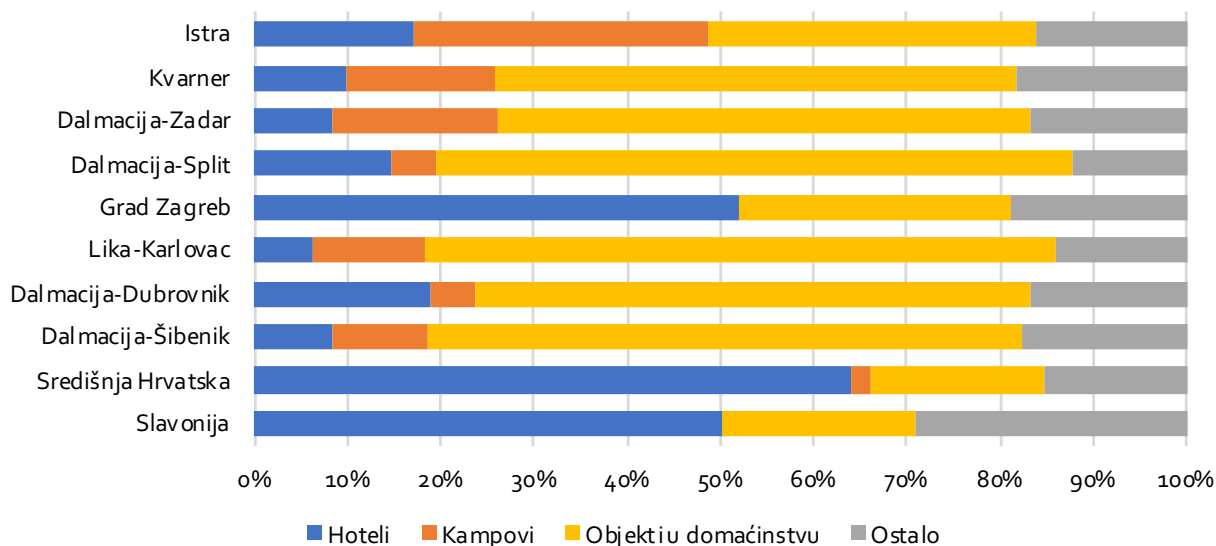
Dolasci i noćenja talijanskih turista, 2020.

Dolasci i noćenja po klasterima

	Dolasci	Noćenja
Istra	98.559	614.052
Kvarner	62.498	392.165
Dalmacija-Zadar	12.426	88.464
Dalmacija-Split	14.553	85.678
Nautika	11.081	85.258
Lika-Karlovac	12.560	58.947
Grad Zagreb	18.200	52.371
Dalmacija-Dubrovnik	7.093	42.277
Dalmacija-Šibenik	5.008	36.728
Središnja Hrvatska	4.011	10.889
Slavonija	2.079	4.893
Ukupno	248.068	1.471.722

Noćenja talijanskih turista po klasterima prema vrstama smještaja, 2020.

Top deset gradova/općina po noćenjima

Grad općina	Noćenja
Rovinj	117.674
Mali Lošinj	99.984
Medulin	74.216
Poreč	64.089
Cres	56.451
Umag	56.165
Zagreb	52.371
Pula	44.655
Tar	43.840
Vrsar	43.642

Dolasci po dobi i spolu

	muškarci	žene
0-5 godina	2,0%	1,8%
6-11 godina	3,4%	3,2%
12-17 godina	3,7%	3,6%
18-24 godina	3,8%	3,5%
25-34 godina	5,5%	4,9%
35-44 godina	7,4%	6,9%
45-54 godina	10,9%	9,1%
55-64 godina	8,8%	7,3%
> 65 godina	8,2%	6,0%

TOMAS HRVATSKA 2019. - ITALIJA

TOMAS istraživanja primarna su kvantitativna istraživanja u okviru kojih se podaci prikupljaju osobnim intervjuom s turistima (uz korištenje strukturiranog upitnika), a provode se s ciljem identifikacije stavova i potrošnje turista u hrvatskim turističkim destinacijama. Posljednje u nizu, pod nazivom TOMAS Hrvatska 2019. po prvi je puta provedeno na području cijele zemlje, od svibnja 2019. do ožujka 2020. godine, tako da ujedno donosi rezultate obilježja putovanja i boravka turista u Hrvatskoj izvan razdoblja ljetne turističke sezone. Na takav način, istraživanje je reprezentativno za posljednju „standardnu“ turističku godinu prije pojave epidemije virusa COVID-19 te posljedične globalne društvene i gospodarske krize, s dramatičnim implikacijama na turistička putovanja u svjetskim razmjerima.

Uz domaće tržište, istraživanjem su obuhvaćena i za Hrvatsku značajnija europska tržišta – Njemačka, Slovenija, Austrija, Poljska, Italija, Češka, Ujedinjeno Kraljevstvo, Skandinavija, Mađarska, Nizozemska, Slovačka, Francuska, BiH, Švicarska, Belgija, Španjolska, Srbija, kao i odabrana daleka tržišta - SAD, Republika Koreja, Kina, Japan.

U nastavku slijede pokazatelji iz istraživanja TOMAS Hrvatska 2019. koji prikazuju set odabranih karakteristika profilom obrađenog tržišta, uz usporedbu s prosječnim vrijednostima svih istraživanjem obuhvaćenih stranih tržišta. Zelenom bojom označene su vrijednosti kod kojih tržište u okviru relevantnijih podatkovnih kategorija pokazuje značajnije iznadprosječan rezultat, dok su crveno označene vrijednosti značajnije ispodprosječnog rezultata.

Glavni motivi odmorišnih putovanja

Motivi	Prosjek za strana tržišta	Italija
More	66,5	65,2
Priroda	13,4	15,8
Touring, sightseeing	7,2	6,0
Gradovi (city break)	4,8	3,6
Kultura i umjetnost	2,0	1,8
Zabava i festivali	1,3	1,3
Sela, ruralno područje	0,9	1,8
Manifestacije i događanja	0,6	1,4
Gastronomija	0,6	0,6
Wellness, toplice	0,4	0,4
Ostali sportovi i rekreacija	0,5	0,5
Cikloturizam, mountain biking	0,3	0,5
Planinarenje, hodanje	0,2	0,1
Nešto drugo	1,1	0,8
UKUPNO	100,0	100,0

Motiv dolaska u Hrvatsku

Motivi	Prosjek za strana tržišta	Italija
More	79,1	77,4
Priroda	56,2	59,6
Gradovi (city break)	24,8	22,7
Touring, sightseeing	22,3	18,0
Kultura i umjetnost	13,4	9,9
Ostali sportovi i rekreacija	11,1	9,8
Gastronomija	6,7	5,1
Zabava i festivali	5,1	7,7
Sela, ruralno područje	4,7	5,3
Manifestacije i događanja	4,1	5,2
Posao	2,8	2,2
Wellness, toplice	3,3	2,1
Planinarenje, hodanje	3,3	1,7
Drugi odmorišni motivi	2,6	3,0
Posjet rodbini i prijateljima	1,7	3,4
Cikloturizam, mountain biking	1,7	1,4
Zdravstveni razlozi	0,8	1,6
Obrazovanje	0,4	0,7
Vjerski razlozi	0,2	0,5
Neki drugi razlog	1,0	0,5

Učestalost dolaska u Hrvatsku

Broj posjeta Hrvatskoj	Prosjek za strana tržišta	Italija
Prvi posjet	33,3	15,6
Drugi posjet	15,4	16,6
3 do 6 posjeta	20,1	24,2
7 i više posjeta	31,2	43,6
UKUPNO	100,0	100,0

Izvori informacija

Izvori informacija	Prosjek za strana tržišta	Italija
Internet	56,2	58,7
Preporuke rodbine ili prijatelja	25,6	20,2
Prijašnji boravak	21,4	31,8
Preporuke TA ili kluba	10,7	5,5
Brošure, oglasi, plakati	5,3	2,1
Radio, televizija, film ili video	5,2	2,4
Turistički sajmovi, izložbe	5,1	2,7
Članci - novine/ časopisi	3,3	1,5
Nije trebao informacije	8,0	9,4

Način rezervacije smještaja

Rezervacija smještaja	Prosjek za strana tržišta	Italija
Posredstvom turističke ili putničke agencije, turoperatora - osobnim kontaktom, telefonom, e-mailom	17,2	9,7
Posredstvom turističke ili putničke agencije, turoperatora - online booking (ne e-mailom), uključujući Booking.com, Expedia i sl.	45,9	51,8
Izravno sa smještajnim objektom - osobnim kontaktom, telefonom ili telefaksom, e-mailom	16,4	17,8
Izravno sa smještajnim objektom - online booking (ne e-mailom)	15,7	18,2
Na neki drugi način	0,8	0,1
Nije unaprijed rezerviran	4,0	2,4
UKUPNO	100,0	100,0

Trenutak rezervacije smještaja

Trenutak rezervacije	Prosjek za strana tržišta	Italija
Manje od tjedan dana prije dolaska	6,4	5,9
1 do 4 tjedna prije dolaska	17,1	22,3
1 do 3 mjeseca prije dolaska	33,0	35,5
3 do 6 mjeseci prije dolaska	27,6	25,4
Više od 6 mjeseci prije dolaska	15,9	10,9
UKUPNO/ TOTAL	100,0	100,0

Smetnje tijekom boravka u destinaciji

Smetnje	Prosjek za strana tržišta	Italija
Gužva na kupališnom prostoru/preveliki broj kupaca	7,6	6,4
Gužva na ulicama, trgovima, šetnicama, atrakcijama i sl.	7,2	4,0
Neprimjereno odloženo smeće	6,2	1,9
Nemogućnost razdvajanja otpada	6,3	3,7
Neugodni mirisi (iz kontejnera i kanti za smeće)	6,0	3,3
Buka koja remeti komfor vašeg smještaja (odmor, spavanje)	6,2	3,5
Nešto drugo	1,3	0,8

Aktivnost tijekom boravka u destinaciji

Aktivnost	Prosjek za strana tržišta	Italija
Plivanje, kupanje	76,5	57,4
Razgledavanje gradova ('city sightseeing')	53,8	49,6
Odlazak u restorane	50,4	46,8
Posjet povijesnim građevinama	23,4	15,2
Posjet nacionalnim parkovima, zaštićenim prirodnim područjima	19,1	13,6
Kupovina (osim svakodnevnih potrepština)	15,4	23,2
Odlazak na organizirane izlete brodom	14,8	9,6
Pješačenje	14,5	7,6
Posjet muzejima, galerijama i izložbama	13,8	9,0
Jogging, trčanje	12,9	14,0
Odlazak u klubove, ples, noćni život	11,0	9,1
Tenis	10,0	14,4
Korištenje wellness, spa usluga	8,5	7,2
Ronjenje	8,4	4,8
Posjet tematskim parkovima	7,8	4,3
Posjet zabavnim događanjima	7,1	6,9
Obilazak vinskih cesta, vinarija	7,3	8,8
Ribolov	6,1	16,1
Obilazak tematskih cesta	6,2	8,4
Posjet tradicionalnim događanjima	5,3	4,3
Ostalo	4,8	3,7
Posjet seoskim domaćinstvima	4,6	5,3
Posjet toplicama	3,9	2,1
Posjet kulturnim događanjima	3,8	3,3
Golf	3,8	3,8
Jedrenje	3,4	4,0
Posjet sportskim događanjima	3,2	5,6

Aktivnost	Prosjek za strana tržišta	Italija
Planinarenje	2,7	1,0
Avanturistički sportovi	2,5	2,6
Mountain biking	2,5	1,6
Korištenje zdravstvenih usluga	1,8	2,5
Sudjelovanje na radionicama	1,6	0,4
Dvoranski sportovi	1,5	1,6
Lov	1,4	12,8
Jahanje	1,4	0,4
Rafting	1,3	0,9
Posjet božićnim ili adventskim sajmovima	0,9	0,8
Nekom drugom	9,1	10,8
Niti jednom	0,9	2,5

Stupanj zadovoljstva elementima turističke ponude mjesta

Element ponude	Prosjek za strana tržišta	Italija
Ljepota prirode i krajolika	87,7	87,2
Ljepota mjesta	86,3	86,5
Osobna sigurnost	84,3	80,8
Atmosfera, ugođaj	82,7	83,8
Gostoljubivost lokalnog stanovništva	82,3	79,8
Ukupni boravak	80,5	73,2
Uređenost mjesta	78,5	77,5
Čistoća plaža	77,2	74,6
Smještajni objekt	76,8	71,0
Informacije u destinaciji	76,3	78,9
Ekološka očuvanost prostora	76,4	81,0
Mogućnosti kvalitetnog kretanja pješice u destinaciji	76,0	68,8
Prilagođenost destinacije djeci	75,3	76,8
Pješačke staze	75,1	74,5
Prometna dostupnost destinacije	74,1	76,1
Gastronomska ponuda u mjestu	71,7	69,3
Označavanje znamenitosti	71,8	76,2
Kultura i umjetnost	71,4	71,6
Opremljenost, uređenost plaža	70,6	65,2
Besplatni internet u destinaciji	69,5	67,9
Ponuda organiziranih izleta u okolicu	69,5	71,0
Informacije, edukacija u zaštićenim prirodnim područjima	69,1	70,0
Biciklističke rute i staze	67,7	68,8
Lokalni javni prijevoz	63,9	54,3
Sportski sadržaji	63,8	58,9
Događanja i manifestacije	63,4	61,4
Mogućnost za kupnju	62,5	53,6
Prilagođenost destinacije osobama s posebnim potrebama	62,4	61,2
Zabava, noćni život	62,4	63,8
Promet u mjestu	62,3	62,1

Vjerojatnost preporuke mjesta prijateljima, rodbini ili kolegama

	Prosjek za strana tržišta	Italija
Nije vjerojatno da ću preporučiti	4,2	3,8
Vjerojatno ću preporučiti	26,9	35,8
Jako je vjerojatno da ću preporučiti	68,9	60,4
UKUPNO	100,0	100,0

Prosječni dnevni izdaci (u EUR)

Izdatak	Prosjek za strana tržišta	Italija
Prosječni dnevni izdaci ukupno	99,0	92,64
Smještaj	52,8	49,77
Hrana u restoranima i barovima	17,1	17,17
Usluge trgovine	11,6	9,79
Kultura i zabava	3,3	3,37
Sport i rekreacija	2,8	2,75
Izleti	2,7	1,31
Lokalni prijevoz	7,1	6,61
Ostalo	1,7	1,86

Struktura prosječnih dnevnih izdataka

Izdatak	Prosjek za strana tržišta	Italija
Prosječni dnevni izdaci ukupno	100,0	100,00
Smještaj	53,3	53,73
Hrana u restoranima i barovima	17,2	18,54
Usluge trgovine	11,7	10,57
Kultura i zabava	3,3	3,63
Sport i rekreacija	2,9	2,97
Izleti	2,8	1,42
Lokalni prijevoz	7,1	7,13
Ostalo	1,7	2,01

Aktualni imidž Hrvatske

Hrvatska oduvijek ima pozitivan imidž u Italiji. Međutim ove godine nakon što je talijansko Ministarstvo zdravstva donijelo odluku da svi koji su boravili u Hrvatskoj moraju imati prije dolaska u Italiju PCR test ne stariji od 72 sata ili po dolasku u Italiju moraju u roku od 48 sati napraviti PCR test, došlo je do potpune konfuzije, otkaza rezervacija i ljutnje Talijana koji su htjeli provesti svoj godišnji odmor u Hrvatskoj. Kolovoz je obilježila konstantna „borba“ s talijanskim medijima koji su izvještavali pojedinačno o svakom slučaju zaraze talijanskih turista koji su se vratili s godišnjeg odmora iz Hrvatske što je privremeno narušilo sliku Hrvatske kao sigurne turističke zemlje s povoljnom epidemiološkom situacijom. O Hrvatskoj i koronavirusu, testiranju turista koji su se vratili iz Hrvatske i sl. objavljeno je više od 560 članaka u dnevnim tiskanim izdanjima i više od 1.100 na raznim portalima. Dodajmo kako je Italija je tijekom cijele predsezone i sezone vodila jaku kampanju kojom je nastojala uvjeriti Talijane da ostanu u svojoj zemlji provoditi godišnji odmor i time pomognu Italiju i njezinu ekonomiju.

Omjer između organiziranih i individualnih dolazaka u Hrvatsku u 2020.

Talijansko tržište je tržište individualnih putnika, većina Talijana u Hrvatsku dolazi u vlastitom aranžmanu. U 2019. zabilježen je povećan interes za kulturna putovanja, festivale, otoke, a od gradova su najtraženiji bili Dubrovnik, Split, Plitvička jezera, Novalja, Rovinj, Medulin, Mali Lošinj i Krk te također Zagreb i kontinentalni dio Hrvatske. U 2020. godini i dalje je većina dolazila u Hrvatsku individualno vlastitim prijevozom (automobili, kamperi) kako zbog straha od virusa, tako i zbog brojnih otkazanih avio, katamaranskih i trajektnih linija.

Zastupljenost Hrvatske u programima organizatora putovanja u 2020.

Zastupljenost Hrvatske u programima organizatora putovanja u 2020. godini bila je nešto niža u odnosu na 2019. godinu. Zbog situacije s pandemijom sektor turizma u Italiji je jako pogođen, neki partneri su zatvorili agencije i pitanje je koliko će ih uopće opstati i poslovati u 2021., a većina ih se usmjerila na Italiju kako bi spasili sezonu.

Rezultati organizatora putovanja u 2020. (programi za Hrvatsku)

Obzirom na povoljnu epidemiološku situaciju koju je imala Hrvatska tijekom zime 2020. i s kojom je ušla u predsezonu potaknuli su partnere na tržištu i individualce da ne odustaju od Hrvatske. Neki od prijevoznika su odlučili voziti prema Hrvatskoj i dovoditi goste odmah po otvorenju granica. Međutim odluka talijanskog Ministarstva zdravstva u kolovozu prouzročila je brojne otkaze i povratak Talijana u svoju zemlju. Ima partnera čiji su gosti odlučili ostanu u Hrvatskoj unatoč takvoj odluci, posebice nautičara. Da nije bilo odluke talijanskog Ministarstva zdravstva, mogli smo ostvariti 40-45% lanjskog prometa u kolovozu.

Zrakoplovni čarteri u 2020.

Podaci iz 2019. godine:

Čarter letovi (u glavnoj sezoni):

- Air Italy, Split – Milano, 34 rotacije
- Bulgarian Air Charter, Split – Napulj, 3 rotacije
- Croatia Airlines, Split-Palermo, 12 rotacija

Sezonski i cjelogodišnji letovi:

- Croatia Airlines: Venecija-Dubrovnik, Milano-Zagreb, Rim-Dubrovnik/Split/Zagreb
- EasyJet: iz Milana za Split, Zadar, Pulu i Dubrovnik, iz Napulja za Split i Dubrovnik, iz Venecije za Split i Dubrovnik
- Volotea: iz Venecije za Split i Dubrovnik, iz Bergama za Split i Dubrovnik, Palermo-Split, Bari-Dubrovnik.
- Vueling: iz Rima za Dubrovnik, Split i Zadar; iz Firence za Split.
- Alitalia: sezonski letovi Rim-Split i Rim-Dubrovnik
- Ryanair: sezonski letovi iz Bergama za Zadar
- Silver Air, sezonski Lugano- Mali Lošinj i Venecija – Mali Lošinj

U 2020. godini neki od sezonskih letova su potpuno ukinuti (svi letovi Volotee, linija Milano-Zagreb Croatia Airlines), dok su ostali s letovima krenuli znatno kasnije nego prethodnih godina te su reducirali frekvenciju.

Reprogramirane nalete u glavnoj sezoni imali su Easyjet, Ryanair, Vueling i Croatia Airlines.

Autobuseri u 2020.

Talijansko tržište nema turooperatore specijalizirane isključivo za ture autobusom, većina turoperatora nudi ture autobusom kao i ostale vrste turističkih paketa. Međutim, autobusna kompanija STAV – specijalizirana u putovanjima autobusom je u glavnoj sezoni 2019. povezivala gradove na relaciji iz Milana do Umaga, Novigrada, Poreča, Rovinja i Pule. U 2020. godini ova je linija zbog situacije s pandemijom otkazana.

Individualni promet u 2020.

Talijanski turisti uglavnom dolaze u Hrvatsku u vlastitom aranžmanu (oko 80%), iako nema službenih podataka pretpostavlja se da se trend nije mijenjao.

TURISTIČKA SEZONA 2021. – OPĆI POKAZATELJI

Talijani tradicionalno rezerviraju godišnje odmore u posljednji trenutak, čekaju ekonomične ponude, ovise o vremenskoj prognozi, gospodarskim prilikama u zemlji i u okruženju kao i mogućnosti da „spoje“ praznike. Ako se na sve „standardne“ razloge nadoda i neizvjesnost oko situacije s virusom COVID-19, može se zaključiti kako je svakako prerano za bilo kakve prognoze na ovako specifičnom tržištu. Njihove odluke uvelike će ovisiti o daljnjem razvoju situacije budući da je za sada izvanredno stanje proglašeno do 31. siječnja 2021.

Putovanja Talijana ovisit će o financijskoj i epidemiološkoj situaciji, a za nas su posebno važne regije iz kojih je Hrvatska dostupna automobilom poput Friuli Venetia Giulia, Veneto, Lombardia, Piemonte te je važna povezanost brodom iz regija Marche i Emilia Romagna te uspostavljanje zračnog prometa prema Hrvatskoj iz srednje i južne Italije.

Nakon što se uspostave uvjeti za putovanja, ključnu ulogu imat će informiranje. Talijane moramo informirati o sigurnosti u našoj zemlji, dati uvjerljive i precizne, sažete odgovore na talijanskom jeziku kako bi došli u Hrvatsku (mjere koje je poduzela Hrvatska, prijelaz na graničnim prijelazima, informacije o putovanju (protokoli: plaže, restorani, smještaj kampovi, hoteli).

U 2021. godini treba poticati turizam na otvorenom/u prirodi i slow turizam te uvesti gosta u lokalnu kulturu teritorija koja se temelji na poštovanju prema ljudima i okolišu. Talijani na odmoru ne žele samo zabavno iskustvo već i naučiti određene aktivnosti u zajedništvu s lokalnim stanovništvom, posebno sportske aktivnosti i aktivni turizam postaju novi kolektivni način putovanja. Održivi turizam daje visoki stupanj zadovoljstva turista, podižući istovremeno svijest da je vlastita zabava učinila dobro za odredište i nije konzumirala njegovu kvalitetu okoliša.

Bit će veći interes za putovanja u manjim grupama kao i za proizvode koje omogućuju socijalno distanciranje poput nautike, kampinga, odmora na otocima. Na talijanskom tržištu posebno će se isticati najveći forte hrvatskog turizma, a to su blizina i zrak visoke kvalitete.

U izazovnoj 2021. godini u kojoj će se trebati brzo prilagođavati stanju na tržištu, Predstavništvo HTZ-a u Italiji provodit će promidžbene aktivnosti u dogovoru sa sektorima Hrvatske turističke zajednice, surađivati aktivno s partnerima i medijima, a sve u cilju jačanja prisutnosti i prepoznatljivosti destinacije Hrvatska kao i stabiliziranja turističkog prometa s ovog za Hrvatsku značajnog tržišta.

Preliminarna procjena redoslijeda omiljenih destinacija u 2021.

Italija standardno na prvom mjestu, slijede Malta, grčki i španjolski otoci te Hrvatska, a prema sadašnjim informacijama, putovanja na daleka tržišta bit će na čekanju u 2021.

Na odabir destinacije u većini slučajeva jako će utjecati stanje s epidemijom virusa COVID-19 kao i eventualne restrikcije kod putovanja.

Prognoze organizatora putovanja za 2021.

Talijanski organizatori putovanja jako teško daju prognoze ponajviše zbog specifičnosti ovog tržišta (čekaju last minute ponude, odlučuju i mijenjaju planove u zadnji trenutak), a za 2021. godinu će sve to biti još izraženije i uvelike će ovisiti o stanju razvoja situacije s pandemijom. Većina organizatora putovanja će zasigurno dati veću vidljivost i posvetiti se proizvodu „Italija“ u cilju spašavanja sezone te zemljama u okruženju te će ovisno o razvoju situaciji to biti jedan od mogućih scenarija i u 2021.

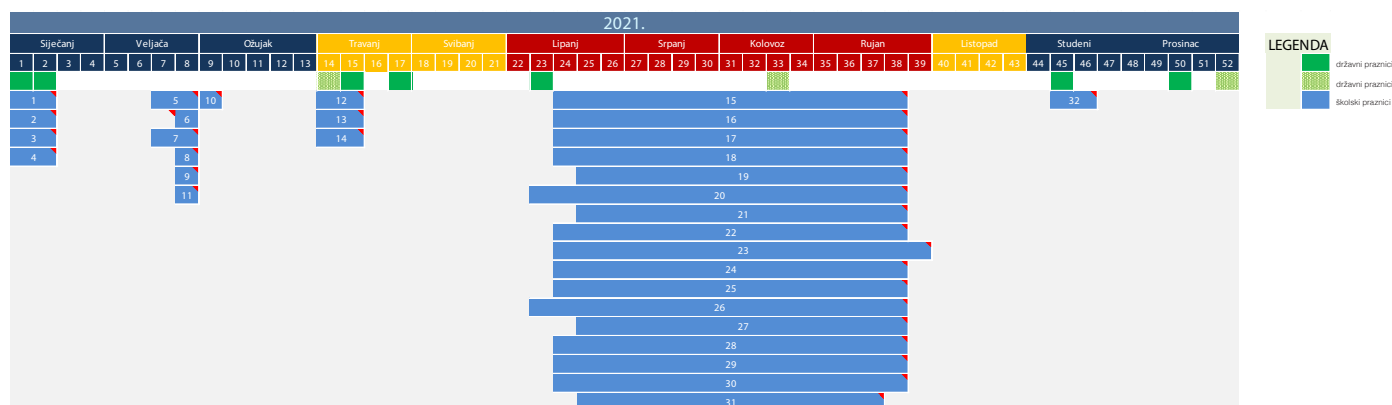
TURISTIČKA SEZONA 2020. – HRVATSKA

Italija je poznata kao tržište last minute odluka, a sve će procjene ovisiti o daljnjem razvoju situacije s pandemijom virusa COVID 19 (ekonomska i epidemiološka situacija) tako da je još uvijek rano za prognoze. Trenutno nisu dostupne procjene relevantnih institucija, pretpostavlja se da bi se prve prognoze za sezonu 2021. mogle pojaviti u kasno proljeće 2021.

I u ovom slučaju će sve ovisiti o daljnjem razvoju situacije s pandemijom, kako u Italiji tako i u Hrvatskoj. Ukoliko ne bude značajnijih restrikcija očekuje se da će organizatori putovanja i dalje nastavljati uvrštavati Hrvatsku kao destinaciju u vlastite programe putovanja radi blizine i kvalitete turističkog proizvoda.

Hrvatska prvenstveno treba imati povoljnu epidemiološku situaciju, jasne i fleksibilne protokole za nesmetano provođenje sezone, prihvata turista npr. dovoljan broj ambulanti, mogućnost testiranja na COVID-19, pripremiti i distribuirati sve informacije o aktualnom stanju u zemlji. Treba dati mogućnost promjene uvjeta otkaza rezervacija. Obzirom na pandemiju COVID-19 zasigurno će veća potražnja biti za „single“ putovanjima i manjim grupama, mogućnosti distanciranja, specifičnim proizvodima (aktivni odmor, nautika, kamping, zdravstveni turizam) te boravkom u prirodi (planine, jezera, more).

Kalendar praznika i blagdana

Državni praznici i vjerski blagdani (Public Holidays)	2020.	Dan u tjednu	Tjedan u godini	2021.	Dan u tjednu	Tjedan u godini	2022.	Dan u tjednu	Tjedan u godini
Nova godina (New Year's Day)	01.01.2020	Srijeda	1	01.01.2021	Petak	1	01.01.2022	Subota	1
Sveta tri kralja (Epiphany)	06.01.2020	Ponedjeljak	2	06.01.2021	Srijeda	2	06.01.2022	Četvrtak	2
Uskrs (Easter)	12.04.2020	Nedjelja	16	04.04.2021	Nedjelja	14	17.04.2022	Nedjelja	17
Uskršnji ponedjeljak (Easter Monday)	13.04.2020	Ponedjeljak	16	05.04.2021	Ponedjeljak	15	18.04.2022	Ponedjeljak	17
Obljetnica oslobođenja (Anniversary of the Liberation)	25.04.2020	Subota	17	25.04.2021	Nedjelja	17	25.04.2022	Ponedjeljak	18
Praznik rada (Labour Day)	01.05.2020	Petak	18	01.05.2021	Subota	18	01.05.2022	Nedjelja	19
Dan Republike (Republic Day)	02.06.2020	Utorak	23	02.06.2021	Srijeda	23	02.06.2022	Četvrtak	23
Velika Gospa (Feast of the Assumption - Ferragosto)	15.08.2020	Subota	33	15.08.2021	Nedjelja	33	15.08.2022	Ponedjeljak	34
Svi sveti (All Saints' Day)	01.11.2020	Nedjelja	45	01.11.2021	Ponedjeljak	45	01.11.2022	Utorak	45
Immaculate Conception	08.12.2020	Utorak	50	08.12.2021	Sijeda	50	08.12.2022	Četvrtak	50
Božić (Christmas)	25.12.2020	Petak	52	25.12.2021	Subota	52	25.12.2022	Nedjelja	53
Blagdan sv. Stjepana (Christmas)	26.12.2020	Subota	52	26.12.2021	Nedjelja	52	26.12.2022	Ponedjeljak	53

Izvor: <http://www.italia.it/en/useful-info/more-information.html>; <https://www.feiertagskalender.ch/index.php?geo=3413&jahr=2020&kasse=3&hl=en>

Školski praznici	2021.		
	Početak	Kraj	
Božićni praznici u regiji Sicilija	21.12.2020	06.01.2021	1
Božićni praznici u regiji Abruzzo, Valle d'Aosta, Basilicata, Emilia Romagna, Friuli Venezia Giulia, Liguria, Marche, Trentino-Južni Tirol, Toscana	24.12.2020	06.01.2021	2
Božićni praznici u regiji Apuglia, Calabria, Campania, Lazio, Lombardija, Piemont, Sardinija, Umbrija, Veneto	23.12.2020	06.01.2021	3
Božićni praznici u regiji Molize	23.12.2020	04.01.2021	4
Karnevalski praznici u regiji Piemont	13.02.2021	17.02.2021	5
Karnevalski praznici u regiji Valle d'Aosta, Friuli Venezia Giulia	15.02.2021	17.02.2021	6
Karnevalski praznici u regiji Trentino-Južni Tirol	13.02.2021	15.02.2021	7
Karnevalski praznici u regiji Abruzzo, Sardinija	16.02.2021	16.02.2021	8
Karnevalski praznici u regiji Molize	17.02.2021	17.02.2021	9
Karnevalski praznici u regiji Veneto	24.02.2021	26.02.2021	10
Karnevalski praznici u regiji Campania	15.02.2021	16.02.2021	11
Uskršnji praznici u regiji Sicilija	01.04.2021	05.04.2021	12
Uskršnji praznici u regiji Abruzzo, Valle d'Aosta, Apuglia, Basilicata, Calabria, Campania, Emilia-Romagna, Friuli Venezia Giulia, Lazio, Liguria, Lombardija, Marche, Molize, Piemont, Sardinija, Toscana, Umbrija, Veneto	01.04.2021	06.04.2021	13
Uskršnji praznici u regiji Trentino-Južni Tirol	01.04.2021	06.04.2021	14
Ljetni praznici 2021. u regiji Abruzzo	08.06.2021	12.09.2021	15
Ljetni praznici 2021. u regiji Lazio	09.06.2021	12.09.2021	16
Ljetni praznici 2021. u regiji Piemont	12.06.2021	12.09.2021	17
Ljetni praznici 2021. u regiji Campania, Molize	06.06.2021	12.09.2021	18
Ljetni praznici 2021. u regiji Calabria	13.06.2021	14.09.2021	19
Ljetni praznici 2021. u regiji Sicilija	05.06.2021	12.09.2021	20
Ljetni praznici 2021. u regiji Friuli Venezia Giulia	17.06.2021	12.09.2021	21
Ljetni praznici 2021. u regiji Valle d'Aosta, Basilicata, Lombardija	09.06.2021	12.09.2021	22
Ljetni praznici 2021. u regiji Apuglia	12.06.2021	22.09.2021	23
Ljetni praznici 2021. u regiji Emilia-Romagna	07.06.2021	13.09.2021	24
Ljetni praznici 2021. u regiji Liguria	06.06.2021	14.09.2021	25
Ljetni praznici 2021. u regiji Marche	05.06.2021	14.09.2021	26
Ljetni praznici 2021. u regiji Sardinija	13.06.2021	12.09.2021	27
Ljetni praznici 2021. u regiji Toscana	11.06.2021	12.09.2021	28
Ljetni praznici 2021. u regiji Umbrija	10.06.2021	12.09.2021	29
Ljetni praznici 2021. u regiji Veneto	07.06.2021	12.09.2021	30
Ljetni praznici 2021. u regiji Trentino-Južni Tirol	17.06.2021	05.09.2021	31
Jesenski praznici u regiji Trentino-Južni Tirol	31.10.2021	09.11.2021	32
Božićni praznici	24.12.2021	09.01.2022	

Izvor: Eurydice